

ชื่อโครงการ การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา
ชื่อผู้วิจัย อาจารย์ ดร. ตรีณี จำปาทอง
ปีที่แล้วเสร็จ พ.ศ. 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของครูสังคมศึกษาระดับประถมศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา 2) พัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครู เรื่อง การจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมก่อนและหลังการฝึกอบรม และ 4) ศึกษาความพึงพอใจหรือความคิดเห็นของครูต่อชุดฝึกอบรมทางไกลดังกล่าว

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย คือ ครูผู้สอนกลุ่มสาระวิชาสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 และเขต 2 โดยการสุ่มแบบเจาะจง และมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันไปตามกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนการวิจัย รวมทั้งสิ้น 99 คน เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา แบบการสนทนากลุ่มและชุดฝึกอบรมทางไกล การจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา จำนวน 5 หน่วย และแบบทดสอบก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกอบรม การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัญหาและความต้องการของครูสังคมศึกษาระดับประถมศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา พบว่า ครูได้ให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัญหา 3 เรื่อง คือ การบริหารจัดการขยะ สุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม และพลังงาน ทั้งนี้ การจัดการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนส่วนใหญ่เน้นการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านสิ่งแวดล้อมอย่างสร้างสรรค์และหลากหลาย โดยได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้นักเรียนได้เรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง ส่วนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามตัวชี้วัดหรือมาตรฐานที่กำหนดในหลักสูตรนั้น สามารถทำได้ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์นัก อย่างไรก็ตาม โดยส่วนใหญ่ครูค่อนข้างมีความพึงพอใจในพฤติกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับประถมศึกษา แต่ครูก็ได้แสดงความกังวลหรือเป็นห่วงเกี่ยวกับจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งยังไม่คงทน ตลอดจนการขาดการดูแลเอาใจใส่ของครอบครัวในการปลูกฝังจิตสำนึกเรื่องเหล่านี้ให้ถูกหลานอย่างจริงจัง 2) ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกอบรม ผลการวิจัยพบว่า ผู้เข้ารับการอบรมชุดฝึกอบรมทางไกลมีผลสัมฤทธิ์หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และ 4) ความคิดเห็นของผู้รับการอบรมที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลหลังการทดลอง พบว่า โดยภาพรวมครูผู้ให้บริการชุดฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจระดับมาก โดยเห็นว่าชุดฝึกอบรมมีคุณค่าต่อนักเรียนด้านความเข้าใจและปรับพฤติกรรมให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การเสนอความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปใช้ในวิถีประจำวัน และมีเนื้อหาสาระและรายละเอียดที่ให้ความรู้และเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

คำสำคัญ: ชุดฝึกอบรมทางไกล ครูสังคมศึกษา สิ่งแวดล้อมศึกษา

Research Title: Development of a Distance Training Package for Social Studies Teachers on Environmental Education

Researcher: Dr. Darunee Jumpatong

Year: 2014

ABSTRACT

This study aimed to investigate the teaching circumstances on environmental education in primary education; develop the distance training package on environmental education for those teachers; compare their achievements before and during the distance training including examine their opinions on the packages.

The participants were social studies teachers in primary schools under Nonthaburi Primary Education Service Area Office 1 and Nonthaburi Primary Education Service Area Office 2. There were totally 99 participants selected through purposive random sampling, in order to participate various activities in stages of the study. The research instruments were questionnaires, list of questions for focus group, achievement tests, and the training package. The data were analyzed by E_1/E_2 efficiency index, means, standard deviation, t-test and content analysis.

The findings were as followed: 1) Regarding the teaching circumstances on environmental education, teachers noted that there were three crucial environmental issues needed to emphasize to students: garbage, sanitary, and energy. Currently, most learning activities on environmental education were through various school projects with closed cooperation of communities or local governments. Thus, students had important roles in practicing in those environmental activities. While teachers viewed that their teaching processes according to the curriculum learning standards were relatively incomplete. However teachers seemed to be satisfied basically with students' environmental friendly behaviors, though they still had strongly concerned about the students' enduring environmental consciousness including their family participation in educating environmental behaviors to their kids; 2) The E_1/E_2 efficiency index of this distance training package had achieved the criteria; 3) The participants' achievement in posttest exams was significantly higher than the pretest ones at 0.05 level; 4) The teachers were satisfied toward this distance training package at the high level. The teachers viewed that the overall training package was valuable in providing environmental knowledge and proper behaviors to students and that would be beneficial in daily life, including the profound details which was useful for teachers in providing environmental education.

Keywords: Distance training package, Social studies teachers, Environmental education